4. Gere, Ch. Digital Culture. London: Reaktion Books, 2002. 222 p.
5. Lavender, A. Digital Culture. Mapping Intermediality in Performance / ed. by Bay-Cheng, S., Kattenbelt, C., Lavender, A., Nelson, R. / Series: MediaMatters. Amsterdam: Amsterdam University Press, 2010. P.125-134.
6. Levin, I., Mamlok, D. Culture and Society in the Digital Age. *Information* 2021, Vol. 12(2). P.1-12
7. Mosco, V. The Digital Sublime: Myth, Power, and Cyberspace. Cambridge, MA: MIT Press, 2005. 218 p.
8. Rodowick, D.N. Niepewna utopia – kultura cyfrowa? Panoptikum. 2010. № 9 (16). P. 10-27.

УДК 069:004:008
https://orcid.org/0009-0005-4476-0137

ВІРТУАЛЬНА ЕКСКУРСІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЦИФРОВОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ В США

Лубик А.В., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Бурназова В. В., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри сценічного мистецтва і культури
Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: віртуальна екскурсія, цифрові музеї, медіатизація, культурна спадщина, українська діаспора, популяризація культури.

Культурні інституції переживають активну трансформацію під впливом цифрових технологій. Музеї, які традиційно функціонували як фізичні простори збереження культурної спадщини, сьогодні дедалі більше інтегруються у цифрове середовище. Дослідники фіксують, що пандемія COVID-19 стала каталізатором цього процесу, різко прискоривши перехід музеїв до онлайн-форматів [10].

У цифрову епоху значна частина відвідувачів отримують перший досвід взаємодії з музеєм саме в онлайн-форматі – через соціальні мережі, офіційний вебсайт та інші інтернет-ресурси. Це свідчить про розширення каналів доступу до культурної спадщини та зміну ролі музею як комунікативного середовища [6]. Дослідники підкреслюють, що музеї дедалі частіше використовують цифрові технології для задоволення очікувань сучасної аудиторії [9].

Зазначені трансформації безпосередньо пов'язані з процесом медіатизації культури, що передбачає передачу культурних смислів через медіа [4]. В умовах глибокої медіатизації соціальні мережі стають ключовим каналом комунікації між культурними інституціями та аудиторією, змінюючи способи сприйняття культурних практик [7]. Медіатизація зумовлює структурно-функціональні зміни в діяльності

музеїв, зокрема оцифрування колекцій та розвиток нових форматів їх представлення, одним із яких є онлайн-екскурсії.

Метою даної роботи є розробка концепції віртуальної екскурсії по Національному українському музею Чикаго як інструменту представлення спадщини діаспори в глобальному цифровому просторі.

Національний український музей Чикаго є важливою культурною інституцією, що представляє українську історію, мистецтво та традиції у міжнародному контексті. Його діяльність спрямована на збереження культурної спадщини та її представлення серед широкої аудиторії, зокрема представників української діаспори. Дослідники фіксують, що в сучасних умовах цифрові виставки стали незамінним засобом збереження і просування спадщини діаспорних спільнот, долаючи географічні та часові обмеження [8]. Віртуальний музей при цьому розглядається не як дублікат фізичного, а як самостійна форма культурної репрезентації [3].

У процесі дослідження встановлено, що онлайн-екскурсії можуть виступати ефективним інструментом культурної комунікації, оскільки забезпечують доступ до музейних експозицій незалежно від географічного розташування відвідувача. Дослідження в галузі цифрового відвідування музеїв підтверджують, що онлайн-взаємодія з музейним середовищем формує культурну ідентичність аудиторії та підвищує готовність до реального візиту [9].

Реалізація таких форматів потребує якісного мультимедійного контенту та зручних цифрових платформ. Ефективність цифрового представлення залежить від якості контенту, зручності навігації, багатомовності та орієнтації на конкретну цільову аудиторію [6]. З огляду на це, віртуальну екскурсію доцільно створювати англійською мовою та адаптувати до сприйняття американської аудиторії. Перспективним є також застосування VR/AR-технологій, що суттєво розширюють можливості занурення в культурний простір.

Формат онлайн-екскурсії дозволяє поєднати візуальний та аудіальний канали сприйняття, що підвищує ефективність комунікації та сприяє глибшому зануренню у культурний контекст. Структура такої екскурсії має будуватися за принципом логічної послідовності – від загального ознайомлення з музеєм до детального розгляду окремих експонатів.

Особлива увага приділяється елементам, що є найбільш зрозумілими та привабливими для іноземної аудиторії: вишиванці як символу культурної ідентичності, писанкам як унікальному явищу декоративно-ужиткового мистецтва, козацькій добі як ключовому чиннику формування національної ідентичності. Окремо виокремлено унікальну колекцію, пов'язану з діяльністю митрополита Андрея Шептицького. Дослідники Бурназова В. і Пономаренко Я. підтверджують значущість популяризації національних мистецьких цінностей через призму музейних артефактів [2].

Важливим елементом онлайн-екскурсії є представлення музейних фондів та архівів, що розкриває музей як науково-культурну установу. Поширення інформації про музейні зібрання через соціальні медіа суттєво розширює аудиторію та сприяє популяризації мистецтва [1]. Сучасні музеї адаптують форми подачі інформації відповідно до потреб і очікувань аудиторії, зокрема через залучення відвідувачів за допомогою цифрових інструментів [5].

Таким чином, віртуальна екскурсія є важливим інструментом культурної комунікації, що забезпечує ефективне представлення спадщини діаспори у глобальному інформаційному просторі, підвищує рівень залученості міжнародної аудиторії та зміцнює культурну присутність України у США.

Список використаних джерел

1. Бурназова В., Стульнікова К. Вплив соціальних медіа на розвиток та популяризацію сучасного мистецтва. // *Інтеграція науки і освіти: розвиток культурних і креативних індустрій*: зб. матеріалів IV Всеукр. наук.-практ. конф. / ред.: Л. П. Макаренко, Д. С. Черняк. Київ : КНУТД, 2025. 342 с. С.68-71. URL: https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/33279
2. Бурназова Віра, Пономаренко Яна. Популярізація національних мистецьких цінностей через призму музейних артефактів. Мистецтво та мистецька освіта в сучасному соціокультурному просторі : матеріали І Міжнар. наук.-практ. конф. (19-20 квітня 2024 р., м. Запоріжжя) / [упоряд. В.В. Бурназова, В. В. Григор'єва, А.І.Омельченко, Ю.П.Тараненко]. Запоріжжя : БДПУ, 2024. 218 с., С.132-136. URL: https://drive.google.com/file/d/1HMgVJ9yKvpBG4megROZL26w9ikGA2AGn/view
3. Вороніна Є. С. Віртуальний музей у сучасному світі. Challenges of Science Today. Київ : НАУ, 2021. С. 380-382.
4. Григоревська О. В. Медіакультура у вимірах цифрових бібліотечних, архівних і музейних проєктів європейських країн. Медіазнавчі студії в євроінтеграційному дискурсі України. Київ, 2022. С. 73-80.
5. Масленникова М. Д. Методи залучення відвідувачів до музеїв. Сучасний досвід Європи та України. Музей у глобальному світі: інновації та збереження традицій : збірник матеріалів наукової конференції (Сумцовські читання), 18 жовтня 2022 р. Харків : Майдан, 2022. С. 71-77.
6. Мина Ж. Бібліотеки, музеї та архіви в медіапросторі сьогодення. Історико-культурна спадщина: збереження, доступ, використання : монографія / відп. ред. І. І. Тюрменко. Київ : НАУ, 2021. С. 109-117.
7. Пащенко Г. П. Вплив соціальних мереж на формування комунікативної взаємодії та сучасних культурних практик : магістерська

робота / Національний університет «Києво-Могилянська академія». Київ, 2020. 112 с.

8. Bilushchak T., Vintoniv Kh., Malyk H. Showcasing Identity: Virtual Exhibitions of the Ukrainian Diaspora in Canada. Proceedings of the 3rd International Workshop on Social Communication and Information Activity in Digital Humanities (SCIA 2024). CEUR Workshop Proceedings. 2024. Vol. 3851. URL: https://ceur-ws.org/Vol-3851/paper2.pdf

9. Deng X., Zhang J., Zhang S., Zhang L., Qin H. From digital museuming to on-site visiting: The mediation of cultural identity and perceived value. Frontiers in Psychology. 2023. Vol. 14. DOI: https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1111917

10. Giannini T., Bowen J. P. Museums and Digital Culture: From Reality to Digitality in the Age of COVID-19. Heritage. 2022. Vol. 5, No. 1. P. 192-214. DOI: https://doi.org/10.3390/heritage5010011

УДК 008:338.46:316.7

ВІЙНА В ОПТИЦІ УКРАЇНСЬКИХ МИСТЕЦЬКИХ СЮЖЕТІВ

Мамренко В.В., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Данник К.О., кандидат культурології, доцент
Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: війна, мистецтво, українська культура, художній образ, культурна пам’ять, креативні індустрії.

Сучасний розвиток українського суспільства відбувається в умовах масштабних соціально-політичних трансформацій, спричинених повномасштабною війною, що безпосередньо впливає на всі сфери суспільного життя, зокрема на культурно-мистецький простір. У цих умовах мистецтво набуває не лише естетичного, а й глибокого соціального, комунікативного та ідеологічного значення, виступаючи важливим інструментом осмислення воєнної реальності, формування колективної пам’яті та консолідації нації. Війна трансформує художню оптику, у межах якої відбувається переосмислення традиційних мистецьких сюжетів, створення нових образів та формування нових смислових акцентів у культурі.

Аналіз сучасних наукових досліджень свідчить, що в умовах війни відбувається суттєва зміна функцій мистецтва, яке дедалі більше орієнтується на відображення соціально значущих процесів та виконує роль засобу фіксації історичного досвіду. Зокрема, культурні практики українського суспільства трансформуються під впливом воєнних подій, що проявляється у посиленні меморіальної, комунікативної та терапевтичної функцій мистецтва [5, с. 15–18]. Мистецтво стає своєрідним механізмом